

Actes de les
IV Jornades
d'Estudis
Locals de Felanitx

2 i 3 de desembre de 2016
Saló d'Actes de la Casa de Cultura de Felanitx

Coordinació i edició
Miquel Àngel Vicens i Siquier

Consulta *on line*
www.amicsclosos.cat/4jornades

EDICIONS AMICS DELS CLOSOS

Dipòsit Legal PM 487-2018
Impremta Institut, març 2018

Ha passat un poc més d'un any des de que se celebraren les IV Jornades d'Estudis Locals de Felanitx, organitzades de manera conjunta entre el Centre Cultural - Ajuntament de Felanitx i l'associació d'Amics dels Closos de Can Gaià, fins a les darreres tasques d'edició i maquetació de les seves actes, que constitueixen el present llibre. Durant aquest temps els autors han acabat de completar, polir i compondre les idees que de manera clara i brillant exposaren a la Casa de Cultura el desembre de 2016. Tot sovint la tasca d'escriure no és senzilla i molt menys la d'ordenar un discurs perquè quedi entenedor. Des dels Amics dels Closos volem agrair-los el temps i l'esforç que han posat en la redacció dels seus treballs, més si tenim en compte que molts d'ells no tenen per costum exposar-los en públic o, fins i tot, no s'havien plantejat mai presentar-los a unes Jornades. Amb tot, també hem de dir que en alguns dels textos els hi manca la revisió final dels autors, bé per manca de temps o perquè la donen per bona. Si s'observen algunes errades o imprecisions en demanen per endavant disculpes, una lectura crítica sempre hauria de servir per avançar.

Dins del nostre calendari d'activitats, possiblement, tenim dues fites periòdiques que, malgrat el temps i l'esforç en dur-les a terme, ens fan més il·lusió. La primera, és el sopar de recreació històrica que cada estiu ens permet conèixer millor les diferents societats que han anat poblant aquest territori, així com gaudir de les seves menges. En segon és, sens dubte, l'organització de les Jornades d'Estudis Locals. Des d'aquestes línies, tornam a oferir el compromís de l'organització de les V Jornades l'any 2019, esperant tornar a gaudir de la col·laboració de l'Ajuntament (tant des de la Regidoria de Cultura com des de la mateixa Batlia). Sigui com sigui, fem una crida a participar-hi!

Miquel Àngel Vicens i Siquier

President de l'Associació dels Amics dels Closos de Can Gaià

Per a un poble és essencial (i estratègic) conèixer la seva història i la seva cultura, no sols per raons acadèmiques sinó sobretot per edificar un futur que sigui millor que el passat. I una manera molt especial i important de fer-ho és celebrant unes Jornades d'Estudis Locals. L'element d'implicació i de participació, així com el fet de compartir i tractar aspectes a vegades oblidats precisament pel món acadèmic, és el que dona caràcter a l'activitat.

Al desembre del 2016 vàrem tenir l'oportunitat de gaudir de la quarta edició amb unes ponències d'alt interès. Poguèrem conèixer més aspectes de la nostra història però també aprofundírem en altres aspectes com el folklore, el feminisme, l'educació, els esports, la fotografia... tots ells molt transcendents per conèixer de més a prop el nostre passat, el present i, és clar, tenir indicis del futur.

Aquesta publicació, que transcriu totes les ponències que es varen presentar, és una eina molt útil per difondre el nostre àmbit més proper i promoure el coneixement d'aspectes felanitxers. Per a l'Ajuntament és un obligació de molt agradable compliment i alhora un honor poder col·laborar amb l'edició d'aquestes quartes jornades, així com ja es va fer en les anteriors edicions.

Cal agrair a l'Associació d'Amics dels Closos de Can Gaià la gran tasca que han fet per organitzar, altre cop, aquestes Jornades d'Estudis Locals. Per tant, només em queda desitjar que es torni a organitzar, com més aviat possible, la cinquena edició.

Esper que aquest llibre que teniu a les vostres mans serveixi per agafar més consciència de la nostra realitat com a poble, i que també serveixi per donar el seu fruit. Entre tots podem fer avançar Felanitx cap a una millor convivència. Més informació, més coneixement serveixen per apuntalar un Felanitx millor.

Joan Xamena i Galmés
Batle de Felanitx

SUMARI

Presentació	9 – 11
Conferència inaugural	
<i>Fundació Museu Mn. Corme Bauçà: passat, present i futur</i>	17
Maria Mesquida	
Societat	
<i>Com ensenyar els balls dels Cavallets de Felanitx. Memòria d'un mestre</i>	23
Andreu Adrover i Maria Rosa Cons	
<i>Com he ensenyat els Cavallets. Descripció dels passos de cada ball</i>	33
Andreu Adrover i Maria Rosa Cons	
<i>Mn. Cosme Bauçà Adrover. Els actes de promoció de la seva figura</i>	45
Maria Mesquida	
<i>Primeres passes del Feminisme a Felanitx</i>	59
Glòria Julià, Laura Monserrat i Maria del Carme Vidal	
<i>Anam a l'escola</i>	67
Maria Roig, Jaume Bonet, Xisco Coll i Violeta Rojas	
<i>Repensam a plaça Pax</i>	75
Maria Roig, Jaume Bonet, Xisco Coll i Violeta Rojas	
<i>Mapa d'Actius de Felanitx, un projecte de salut</i>	81
Jerònia Maria Pont, Joana Valens i Jaume Vicens	
Ciències Històriques	
<i>Els Rossells: Tres anys de vida d'un projecte</i>	93
Rafel Font, Celia González, Javier Rivas, Xisco Bergas, Paloma Salvador, Alejandra Galmés, Bartomeu Salà i Christoph Rinne	

<i>La ceràmica d'importació al jaciment des Rossells. Estudi preliminar del Sondeig 2-16</i>	103
Javier Rivas	
<i>La intervenció arqueològica a la Naveta Doble de Closos</i>	113
Llorenç Oliver, Bartomeu Salvà, David Javaloyas i Joan Fornés	
<i>El Judo a Felanitx: Els inicis (1967-1981)</i>	127
Miquel Àngel Vicens i Joan Jaume Obrador	
<i>Sants i Misteris d'argila de gerrer</i>	135
Sebastià Barceló	
<i>1956, un any damunt el moll de Portocolom</i>	149
Joan Mestre	
<i>Francesc Bonnín. El Mut Maceta</i>	167
Amàlia López	
<i>La Fotografia a Felanitx, una aproximació històrica</i>	183
Amàlia López	
Ciències de la Terra	
<i>Coneixement espeleològic i patrimoni subterrani (I): Les coves i avencs de Felanitx</i>	191
Gabriel Santandreu	
<i>Coneixement espeleològic i patrimoni subterrani (II): Relació de cavitats i apèndix bibliogràfic</i>	207
Gabriel Santandreu	
<i>Les pedreres dels Sagrera a Cala Sa Nau: una prospecció geològica a un fet històric</i>	231
Guillem Mas i Lluís Moragues	
<i>Característiques dels sòls agrícoles de Felanitx</i>	241
Jaume Vadell, Antoni Font, Joan Rosselló i Maria Adrover	

PRIMERES PASSES DEL FEMINISME A FELANITX

Glòria Julià Estelrich, Laura Monserrat Vicens i Maria del Carme Vidal Mangas

JULIÀ, G.; MONSERRAT, L. & VIDAL, M.C. (2018). Primeres passes del feminisme a Felanitx. *IV Jornades d'Estudis Locals de Felanitx: 59-65*

INTRODUCCIÓ

El Feminisme és un moviment social que lluita per la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. A vegades, el concepte d'igualtat també és mal interpretat, com si es tractàs d'eliminar les diferències que hi ha entre homes i dones, fent-los idèntics. No som iguals, existeixen unes diferències biològiques que ens distingeixen. Precisament la igualtat valora la diferència, que és una riquesa, però no la desigualtat, que significa superioritat, injustícia, violència i dominació d'un sexe sobre l'altre.

Vivim en una societat patriarcal i androcèntrica, i per desgràcia, moltes vegades misògina, que manté un sistema de relacions que perpetua la superioritat dels homes sobre les dones i assigna diferents atributs, rols i espais en funció del sexe.

TRES EIXOS MISÒGINS O SUPÒSITS BÀSICS SOBRE LA INFERIORITAT FEMENINA

Les dones al llarg de la història han hagut de lluitar contra els 3 eixos misògins sobre la suposada inferioritat femenina: la moral, la biològica i la intel·lectual. La suposada inferioritat moral ha vingut transmesa mitjançant unes idees que proclamen la malignitat intrínseca del gènere femení, suposant que les dones són dolentes per naturalesa. La suposada inferioritat biològica de les dones s'ha basat en els estereotips femenins per excel·lència, és a dir, en la fragilitat femenina. Aquesta idealització es va generalitzar a partir d'una minoria de la població femenina, que era la de la burgesia (les dones eren considerades febles, fràgils, vulnerables, amb poca energia, poc emprenedores i malaltes

durant els dies de la menstruació). La suposada inferioritat intel·lectual venia defensada per homes com a Darwin o F.J Gall, que deien que el seu origen era orgànic.

Les feministes del segle XIX ja varen demostrar que, a igual instrucció no existeixen diferències entre sexes.

EDUCACIÓ DE LES DONES A FELANITX

Abans del primer feminisme a Mallorca de la segona meitat del segle XIX amb el Sexenni democràtic (1868-1874), la situació de les dones de Felanitx no era molt diferent de la resta de Mallorca.

La data més antiga que es troba sobre l'ensenyança femenina a Felanitx és de 1704. La bretxa educativa al nostre municipi, una vegada iniciada l'ensenyança femenina, es fa evident l'any 1835. Felanitx tenia 8.811 habitants. Els homes i nins que sabien llegir eren 1.317, dels quals també sabien escriure 1.182. Les dones i nines que sabien llegir eren 93, de les quals 62 també sabien escriure. A més, el salari pagat als mestres era superior al de les mestres (30 lliures en enfront de 20 lliures). El Decret general de l'ensenyament públic, 1814 deia en el seu article 115: *“Se establecerán escuelas públicas, en que se enseñe a la niñas a leer y a escribir, y a las adultas las labores y habilidades propias de su sexo”*.

L'any 1843, a Felanitx, ja assistien a l'escola un total de 315 nines d'edats compreses entre 3-15 anys. 60 d'elles aprenien a llegir i escriure; 70, de brodar, i 100, la Doctrina Cristiana.

La llei Moyano de 1857, posa les bases de l'ensenyament públic: Les assignatures d'agricultura, indústria i comerç es donarien només als nins, i serien substituïdes per les labors pròpies del sexe a les escoles de nines. Geometria i Dibuix Lineal, es canvien per dibuix aplicat a les mateixes tasques; i física i història, per nocions d'higiene domèstica. En molts de casos les nines que assistien a l'escola només aprenien les labors, no a llegir i escriure.

En el butlletí oficial del 6 de maig del 1939 es prohibeix l'ensenyament mitjà a al·lotes a Felanitx, encara que va continuar fins el curs 1941-42. A partir d'aquesta data, les alumnes eren matriculades per estudiar el batxiller, al col·legi de la Santíssima Trinitat de Palma, però d'amagat de l'estat, anaven a classe a Felanitx, per entrades i patis d'espai distints als dels al·lots, i seien al darrera de la classe. D'aquesta manera les al·lotes de Felanitx pogueren fer-se batxilleres com les nines de Palma. L'any 1955 a Felanitx es va obrir el col·legi d'ensenyança mitjana femenina, el qual l'any 1961 rebria el nom de «Colegio Juan Estelrich».

PRIMER FEMINISME A MALLORCA

Com ja s'ha dit anteriorment, el primer feminisme a Mallorca s'estudia a la segona meitat del segle XIX amb el Sexenni democràtic (1868-1874), on les noves llibertats, com l'associacionisme i l'activitat política popular, varen propiciar en els anys 70, la participació de la dona a la vida política.

A l'últim terç del segle XIX, com a la resta d'Espanya, es va viure una demanda de millora per l'educació femenina, però la formació de la dona preocupava l'església. La responsabilitat de la moralitat social era de la dona i se la culpabilitzava de la immoralitat

masculina. Aquest primer feminisme va estar molt relacionat amb el moviment republicà de l'època, que es relacionava la instrucció de les dones amb el deslliurament de la dona de la influència del fonamentalisme religiós.

De les aules de l'Ateneu Balear (anys 70 del s. XIX) varen sorgir les primeres inquietuds i iniciatives per pal·liar la incultura i la reclusió domèstica femenina. Destaca la contribució literària femenina mallorquina. Aquestes escriptores eren dones republicanes que pertanyien a la burgesia liberal de Palma, però també eren conservadores i molt religioses, i en cap moment varen defensar els drets civils o polítics de les dones.

Les republicanes del Sexenni encara no formulaven un discurs feminista, perquè no defensaven una destinació individual per a la dona separada de la família i no posaven en dubte les bases de l'ordre domèstic. Ni tan sols, les més feministes de les republicanes, van exigir el sufragi. Per elles, era prioritari la instrucció i lluitar per la laïcitat. Així, les republicanes van reclamar l'accés a l'ensenyament i van fundar i assistir a escoles laiques.

Esriptores rellevants de la societat palmesana dels anys 80 del segle XIX varen ser: Magdalena Bonet, Victòria Penya, Margalida Caimari, Angelina Martínez, Manuela de los Herreros, Maria Ignàsia Cortès i Marcel·lina Moragues.

Paral·lelament a l'àmbit nacional també es lluitava per una educació superior, que superàs la tradicional basada en l'economia domèstica i la criança de fills i filles. Destaquen Emilia Pardo Bazán i Concepción Arenal.

FEMINISME I MÓN LABORAL

La dona mallorquina no s'integra en el món laboral amb l'adveniment del món fabril (segona meitat del segle XIX), ja que amb molta anterioritat, les dones realitzaven una important activitat, en el marc de la manufactura domèstica rural i urbana. En tot cas, pot dir-se, que el treball de les dones es fa més visible a partir de la segona meitat del segle XIX. Aquestes dones a més combinaven les tasques agràries, les domèstiques i reproductives.

Les condicions laborals que van haver de suportar les dones van ser especialment dures. A més de la manca d'higiene dels centres laborals, les llargues jornades efectuades, la insalubritat dels productes manejats, les poques mesures de seguretat en determinades indústries, cal afegir, a més, la discriminació salarial, el maltractament, l'abús i el assetjament a què eren sotmeses les treballadores industrials.

La primera proclama feminista mallorquina que coneixem i, segurament, una de les pioneres a nivell espanyol, va ser l'any 1870 gràcies al grup de modistes de la "Virtud Social", que reivindicaven el dret al treball i a un salari com el dels seus companys masculins, que les permetés viure independentment, sense comptar amb l'ajut dels pares. Lluitaven per l'alliberació de la dona contra la doble opressió que patia: a l'economia capitalista i a la família.

Les dones de la Unió Obrera Balear (UOB), liderades per Francisca Vidal Tous, mallorquina que exercí de cosidora però que és coneguda per la seva militància obrera i feminista a l'illa de Mallorca, reclamaven de l'Estat cases bressol i escoles nocturnes per a combatre

l'analfabetisme de les treballadores. Encara en els anys noranta, Francisca Vidal, continuava exercint de mestra de les filles dels associats i associades de la UOB.

L'any 1883, Magdalena Bonet, líder republicana del temps del Sexenni, que havia de ser la presidenta del futur Congrés Femení Nacional, pronunciava el seu primer discurs al local de la Unió Obrera Balear. Va argumentar que havien de ser només les dones les que possessin els fonaments del seu alliberament i que els homes les havien de deixar dirigir el procés, limitant-se a ajudar-les.

Les feministes de la Unió Obrera Balear varen convocar a les escriptores mallorquines de l'Ateneu Balear perquè formassin part del Congrés Nacional Femení, però les escriptores es varen mantenir al marge i no hi varen participar.

A Felanitx la visibilitat del treball femení es va produir amb la instal·lació de l'any 1912 del taller per a la fabricació de perles de Hugo Heusch. Es va intensificar tant la producció, que va arribar a tenir 200 obreres. 1945 es va fundar a Felanitx "Perlas Islas", tercera en importància de Mallorca després de Majórica i Orquídea.

Les felanitxeres, però, també amb anterioritat, i combinant les tasques domèstiques, han realitzat una important activitat en el marc de la manufactura domèstica, destacant el sector de les activitats relacionades amb la confecció de roba, els brodats i les perles.

FEMINISME I LA II REPÚBLICA

La II república va portar a la dona al seu nivell més alt d'emancipació. La Constitució republicana va arribar a ser una de les més avançades en lleis com la del divorci. Es van introduir lleis que protegien les mares treballadores i que garantien la igualtat laboral entre els dos sexes (tot i que, això últim, només figurava sobre el paper), i es va dur a terme la reforma del Codi Civil: la dona casada podia conservar la seva nacionalitat; tindria personalitat jurídica completa; posseiria idèntica autoritat sobre els fills que el pare; l'administració matrimonial seria portada conjuntament per tots dos components del matrimoni, etc.

Es va aconseguir el sufragi femení l'any 1931 i es va desenvolupar la legislació per crear una escola pública, obligatòria, laica i mixta.

La dictadura franquista va suposar un retrocés en el temps. En aquest període, gran part de la legislació existent, incloent la Constitució Republicana, queda derogada i sense vigència, ja que tots els poders de l'Estat passen a regir-se i organitzar-se per 7 lleis: les "Leyes Fundamentales del Reino". La dona deixa de tenir els drets que la Constitució de 1931 li havia atorgat, com la igualtat respecte a l'home i el dret a votar i torna a passar a assumir el paper de mare, esposa i reserva dels valors espirituals.

Es va protegir a la família com a nucli vital i es va prohibir el matrimoni civil, la contracepció i el divorci. Es va estimular la procreació i es va premiar a les famílies nombroses. Les dones en casar-se abandonaven el treball remunerat, i amb finalitats morals, es va prohibir també l'educació mixta.

L'ideal femení era el del sacrifici, de l'obediència i el de la subordinació. El feminisme es convertí en una cosa satànica i antifemenina i antinatural. La «Sección Femenina» va ser la

branca femenina de la "Falange Española", i tenia com a finalitat capacitar a la dona per ser la perfecta esposa i mare.

El 29 d'octubre de 1933 es va fundar la "Sección Femenina" de Felanitx. El 7 d'octubre de 1937, mitjançant un decret oficial, s'obligava les dones a la prestació del servei social de la "Sección Femenina". El 1940 es decreta la seva obligatorietat a Felanitx. Era obligatori per poder accedir a qualsevol feina retribuïda, certificat d'estudis, permís de conduir, passaport, etc. La "Sección Femenina" va durar fins a l'1 d'abril de 1977.

En aquella època les dones, en nom de la maternitat, varen acceptar una educació centrada a ser esposa i mare per poder ampliar la seva educació, encara que fos amb una gran influència religiosa.

FEMINISME I TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA

Les dones que s'havien organitzat ja abans, clandestinament o no, surtin al carrer i es mobilitzin. Al desembre de 1975 es van celebrar a Madrid les Primeres Jornades per l'Alliberament de la Dona, i al maig de 1976 van tenir lloc a Barcelona les Jornades Catalanes de la Dona.

A Mallorca, a nivell social, les coses eren força semblants a la resta de l'Estat Espanyol. El 1976 es crearà a Palma la "Associació de Dones de Mallorca". El mateix any es va escindir el "Moviment Feminista Independent", promogut per Teresa Nieto, que va editar la revista "Ses Cotorres Alegres", i va sorgir el "Col·lectiu Pelvis", impulsat per Leonor Taboada, que posteriorment es transformaria en el "Col·lectiu de Dones", i ja el 1984 a la "Associació de Dones per a la Salut". El 1981 es crea la "Assemblea de Dones", que alguns anys més tard publicaria la revista "Aixa".

Unes dues-centes dones es manifestaren dia 6 de febrer de 1979 pels carrers de Palma, en protesta pels recents assassinats i violacions ocorreguts a l'illa en els últims mesos.

El moviment feminista en el seu conjunt tenia en aquells anys com a objectius prioritaris reclamar el dret a l'avortament, al divorci i la despenalització dels anticonceptius. A Palma, la primera gran mobilització feminista es va produir en 1985 contra la decisió de l'Ajuntament de la ciutat de tancar el centre de planificació familiar.

Malgrat els progressos realitzats, la igualtat entre dones i homes en la vida quotidiana encara no és una realitat. A la pràctica, dones i homes no gaudeixen dels mateixos drets. Persisteixen desigualtats polítiques, econòmiques i culturals. Aquestes desigualtats són el resultat d'estructures socials que es fonamenten en nombrosos estereotips presents en la família, l'educació, la cultura, els mitjans de comunicació, el món laboral, l'organització social, etc.

BRETXA DE GÈNERE I EL SOSTRE DE VIDRE

La bretxa de gènere expressa la situació de discriminació que pateixen les dones a conseqüència de les desigualtats existents entre homes i dones en qualsevol àmbit en relació al nivell de participació, accés a oportunitats, drets, poder i influència, remuneració i beneficis, control i ús dels recursos que els permeten garantir el seu benestar i desenvolupament. Sostre de vidre consisteix en barreres invisibles a les quals es veuen

exposades les dones, en igualtat preparació, qualificació i experiència, i que els impedeix assolir els nivells jeràrquics més alts, en igualtat de condicions que els seus companys homes. Aquests dos conceptes engloben les discriminacions que existeixen actualment entre dones i homes. Les més destacables són:

- Les dones treuen millors notes que els homes a la universitat, cosa que no es tradueix en la vida laboral.
- De salari mitjà anual, les dones guanyen un 22% menys que els homes.
- Un 30% de dones enfront del 70% d'homes percep una pensió de jubilació. La bretxa salarial en aquestes pensions és d'un 32%.
- El 61,1% dels lectors de tesis doctorals amb menys de 34 anys són dones. No obstant això, només representen el 16,8% del total de catedràtics.
- Les dones de la UIB tot just són el 41% del personal docent i investigador.
- Les dones dediquen de mitjana diària 4 hores i 29 minuts a la llar i la família i els homes 2 hores i 32 minuts.
- Les dones tenen dificultats per conciliar la vida familiar, laboral i personal a conseqüència de la divisió sexual del treball, la doble i/o triple jornada i el rol tradicional de cuidadora.
- -Els llocs de feina de les dones són pitjor remunerats de per si (cambreres de pisos, dependents, etc.) que els dels homes.
- Les dones pateixen pitjors condicions de feina i de salut, principalment al sector temporal de cambreres de pisos.
- Manca de guarderies subvencionades, principalment per a famílies monoparentals.
- Bretxa digital de gènere: TICs (intensitat, freqüència i ús).
- Diferent distribució d'alts càrrecs al Govern (Segregació horitzontal). Si bé reconeixem l'assoliment de les quotes, en la seva aplicació trobem que el sistema patriarcal no deixa avançar en igualtat d'oportunitats a dones que a homes dins l'àmbit polític.
- Invisibilització de les dones en els espais públics: carrers, places, etc. Cap carrer del municipi de Felanitx du el nom d'una dona, a no ser que siguin santes o verges. No hi ha quotes a les guies de carrers de Felanitx.

No podem parlar d'igualtat entre dones i homes mentre:

- L'esperança de vida entre les dones creixi, però el seu estat de salut real sigui més precari que el dels homes.
- No hi hagi corresponsabilitat dins les famílies.
- Hi hagi assetjament sexual mitjançant accions i / o comentaris a la feina, al carrer, durant l'oci nocturn, festes populars, ..., que provoquin que les dones tinguin por de caminar soles pels carrers.
- El 33% de dones experimenti violència física i/o sexual des dels 15 anys, i un 43% de les dones, experimentin alguna forma de violència psicològica per part de la seva parella o exparella.
- es naturalitzi la violència.

- 60 dones siguin assassinades a mans de les seves parelles o exparelles en un any a un país.

BIBLIOGRAFIA

ALBERDI, R.; BOSCH, E.; FERRER, V.A i RIERA, T. Feminismo social y feminismo académico <http://www.nodo50.org/mujeresred/feminismo-ebvf.html>

COLL, G. (2011). Quatre-cents anys d'ensenyança a Felanitx (1569-1969). *L'hiperbòlic Edicions*

ESCARTIN, J.M. (2001). El quefer ocult. El mercat de treball de la dona en la Mallorca Contemporània (1870-1940)

FERRER, M. (2003). Aspectos del Feminismo en Mallorca. Memòries de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics, ISSN 1885-8600, N°. 13, 2003, págs. 77-92.

INSTITUT NACIONAL D'ESTADÍSTICA: <http://www.ine.es/>

MINISTERI DE SANITAT, SERVEIS SOCIALS I IGUALTAT. (2016). Portal estadístic

PEÑARRUBIA, I. (2006). Entre la ploma i la tribuna. Els orígens del primer feminisme a Mallorca, 1869-1890. *Publicacions de l'Abadia de Montserrat*